

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Розглянуто на засіданні
Вченої ради
протокол № ____
« » _____ 20 __ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ХНАДУ

_____ А. М. Туренко
« » _____ 20 __ р.

ПОЛОЖЕННЯ
про дипломне проектування
у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті

ХАРКІВ 20 ____

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про дипломне проектування у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті (ХНАДУ) розроблено на підставі законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», «Положення про державний вищий заклад освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 р. за № 1074, «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 02.06.1993 р. за № 161, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.11.1993 р. за № 173, Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансфертної системи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 16.10.2009 р. за № 943, Статуту університету, СТБНЗ 10.1-0:2013 «Текстові документи у навчальному процесі. Вимоги і правила оформлення» .

1.2 Положення є нормативним документом ХНАДУ, який визначає вимоги до організації дипломного проектування.

1.3 На підставі цього Положення та СТБНЗ 10.1-0:2013 «Текстові документи у навчальному процесі. Вимоги і правила оформлення» випускові кафедри розробляють методичні вказівки (рекомендації) щодо обсягу, структури та змісту, оформлення і нормоконтролю дипломних проектів (робіт) з урахуванням специфіки певного напрямку підготовки (спеціальності, спеціалізації) та майбутньої професійної діяльності випускників.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

2.1. Метою дипломного проектування є оволодіння методологією творчого вирішення (розв'язання) сучасних проблем (задач) прикладного або (та) наукового характеру на основі отриманих знань, професійних умінь та навичок відповідно до стандартів вищої освіти.

2.2. Основні завдання дипломного проектування:

– систематизація, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з напрямку підготовки (спеціальності, спеціалізації), отриманих у процесі навчання за освітньо-професійною програмою (ОПП) підготовки фахівця певного освітнього рівня вищої освіти, та застосування їх при вирішенні конкретних технічних, економічних, виробничих, наукових та інших завдань у певній галузі професійної діяльності;

– розвиток навичок самостійної роботи та оволодіння методикою досліджень та експерименту, фізичного або математичного моделювання, використання сучасних інформаційних технологій при розв'язанні задач, передбачених завданням на дипломне проектування;

– визначення відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) фахівця, його готовності та спроможності до самостійної роботи в умовах ринкової економіки, сучасного виробництва, прогресу науки, техніки та суспільства.

3. ВИДИ ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТІВ (РОБІТ)

3.1. Дипломний проект (ДП) – це кваліфікаційна робота, що призначена для об'єктивного контролю ступеня сформованості умінь вирішувати типові задачі діяльності, які, в основному, віднесені в ОКХ до проектувальної (проектно-конструкторської) та виконавської (технологічної, операторської) виробничих функцій.

ДП є завершеною розробкою об'єкта проектування (пристрою, системи, процесу тощо) і передбачає його синтез в найбільш оптимальному варіанті із докладною розробкою певної функціональної частини (елемента, вузла, підсистеми, технологічної операції тощо) з урахуванням сучасного рівня розвитку відповідної галузі, досягнень науки і техніки, економічних, екологічних, ергономічних вимог, а також вимог охорони праці та забезпечення життєдіяльності об'єкта проектування.

3.2. Дипломна робота (ДР) – кваліфікаційна робота, що призначена для об'єктивного контролю ступеня сформованості умінь вирішувати типові задачі діяльності, які, в основному, віднесені в ОКХ до організаційної, управлінської та виконавської (технологічної, операторської) виробничих функцій.

Для освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр» ДР має бути закінченим дослідженням певного аспекту виробничої, наукової, науково-технічної, науково-методичної або навчально-методичної проблеми, а для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» – мати фрагменти такого дослідження з закінченим вирішенням окремої задачі.

3.3. ДП (ДР) класифікуються наступним чином.

За освітньо-кваліфікаційним рівнем:

- 1) ДП (ДР) бакалавра;
- 2) ДП (ДР) спеціаліста;
- 3) ДР магістра.

Виконання ДП (ДР) бакалавра передбачає переважно діяльність за заданим алгоритмом на експлуатаційному рівні, що містить процедуру часткового конструювання відповідних рішень (стереотипні та переважно діагностичні задачі).

Виконання ДП (ДР) спеціаліста – діяльність за складним алгоритмом переважно на технологічному рівні, що містить процедуру конструювання нових рішень (діагностичні та переважно евристичні задачі).

Виконання ДР магістра – передбачає інноваційну діяльність за складним алгоритмом на дослідницькому рівні, що містить процедуру конструювання нових рішень (евристичні задачі).

За практичною спрямованістю:

- навчальні;
- дослідні;
- реальні.

Навчальний ДП (ДР) передбачає розв'язання студентом навчальних завдань, рішення яких потребує від нього певних знань та професійних умінь згідно з ОКХ фахівця даного освітньо-кваліфікаційного рівня.

Реальний ДП (ДР) – це проект (робота) якому притаманні одна з наступних ознак: виконані на замовлення організацій (установ, підприємств, НДІ тощо) і наявний акт про впровадження результатів; результати проектування доведені до стану, що дозволяє їх використовувати для впровадження в господарську діяльність, техніку, технології, науку, сучасне виробництво; є в наявності запит підприємства на передачу матеріалів ДП (ДР).

Дослідний ДП (ДР) – це проект (робота), тема якого пов'язана з науково-дослідною роботою кафедри і результати проектування доведені до стану, що дозволяє їх використовувати для впровадження в господарську діяльність, техніку, технології, науку, сучасне виробництво; або за результатами виконання яких студентом отримані патенти (прийняті до розгляду заявки на патенти), опубліковані статті у фахових виданнях, отримані зразки матеріалів (виробів), виготовлені діючі макети обладнання тощо.

За характером виконання:

- індивідуальні;
- комплексні.

Індивідуальний ДП (ДР) передбачає одноосібну роботу.

Комплексний ДП (ДР) виконується, коли його тема потребує залучення групи студентів одного або кількох напрямів (спеціальностей, спеціалізацій). Комплексні ДП (ДР) можуть бути кафедральними, міжкафедральними, міжфакультетськими та міжвузівськими, повинні мати логічно завершені та не дубльовані за змістом розділи та загальну частину, що об'єднує окремі розділи до єдиного ДП (ДР).

4. ТЕМАТИКА, ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТІВ (РОБІТ)

4.1. Тематику ДП (ДР) розробляє випускова кафедра з урахуванням специфіки напрямку (спеціальності, спеціалізації), вимог галузевих стандартів вищої освіти для відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня; досвіду керівництва дипломним проектуванням на кафедрі; наукових досліджень та професійних інтересів науково-педагогічних працівників (НПП) кафедри, замовлень і рекомендацій виробничих підприємств, науково-дослідних інститутів, галузевих міністерств і відомств, тощо. Тематика ДП (ДР) розглядається Вченими радами факультетів за 1,5-2 місяці до початку практики, яка передуює дипломному проектуванню і затверджується наказом ректора ХНАДУ.

4.2. Окремі теми ДП (ДР), пов'язані з науково-дослідною роботою студентів на кафедрі або їх професійною діяльністю, можуть бути запропоновані студентами.

4.3. Зміст та обсяг ДП (ДР) визначається вимогами ОПП кожного освітньо-кваліфікаційного рівня, робочим навчальним планом напрямку (спеціальності, спеціалізації), методичними вказівками (рекомендаціями) з дипломного проектування випускової кафедри, завданням на дипломне проектування та рекомендаціями щодо дипломного проектування Методичної ради університету.

4.4. Обсяг графічної частини конструкторської документації дипломного проекту складає:

- оптимальний – 10 аркушів формату А1;
- мінімальний – 8 аркушів формату А1;
- максимальний – 12 аркушів формату А1;

Примітка. У разі, якщо у зв'язку з виробничою необхідністю, необхідно використання формату 2А1 (наприклад, кресленики загального виду), то такий кресленик простежується до 1 аркуша формату А1.

4.5. Орієнтовний обсяг презентаційного матеріалу дипломної роботи становить 10 аркушів презентації і визначається індивідуально в кожному окремому випадку студентом і керівником ДР.

4.6. Обсяг текстової частини дипломного проекту (роботи) складає (сторінок друкованого тексту):

- дипломної роботи бакалавра – 40-60;
- дипломної роботи магістра (спеціаліста) – 60-80;
- пояснювальної записки дипломного проекту бакалавра – 50-70;
- пояснювальної записки дипломного проекту спеціаліста – 80-100;

4.7. Правила оформлення і викладення змісту ДП (ДР) наведено в СТБНЗ 10.1-0:2013 «Текстові документи у навчальному процесі. Вимоги і правила оформлення».

4.8. При захисті може використовуватись додатково демонстраційний матеріал в електронному (відеоматеріали, мультимедіа, презентації тощо) або натурному (моделі, макети, зразки виробів тощо) вигляді.

4.9 Презентація конструкторської документації може проводитись в електронному виді за допомогою мультимедійних систем за умови наявності усіх креслеників в роздрукованому вигляді відповідного формату і за наявності в них усіх реквізитів і підписів.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

5.1. В ХНАДУ загальне керівництво організацією дипломного проектування здійснює ректор. Він ставить завдання щодо забезпечення якості проектування, видає накази, які регламентують організацію роботи ректорату, деканатів факультетів, випускових кафедр щодо дипломного проектування, здійснює контроль за їх виконанням через заступника ректора з науково-педагогічної роботи і підпорядковані їм структурні підрозділи університету.

5.2. На факультеті контроль за організацією та якістю дипломного проектування здійснює декан, який організовує регулярне обговорення стану дипломного проектування та результатів державної атестації студентів на засіданнях Вченої ради факультету.

5.3. На випусковій кафедрі відповідальність за організацію та якість дипломного проектування несе завідувач кафедри, який безпосередньо здійснює керівництво і контроль за процесом дипломного проектування. Для вирішення організаційних питань може призначатися відповідальний за дипломне проектування зі складу викладачів кафедри.

5.4. Керівниками дипломних проектів (робіт) призначаються науково-педагогічні (НПП), педагогічні працівники випускової та споріднених кафедр, в окремих обґрунтованих випадках – висококваліфіковані спеціалісти виробництва.

Керівниками ДП (ДР) спеціалістів та магістрів, як правило, можуть бути лише особи, які мають науковий ступінь або вчене звання.

Як виняток, керівником ДП (ДР) може бути призначений НПП кафедри без наукового ступеня чи вченого звання, за умови, якщо він веде наукові дослідження за тематикою кафедри.

5.5. Вибір теми ДП (ДР) здійснюється студентом сумісно з керівником проекту (роботи). Після чого вона передається відповідальному за організацію дипломного проектування на кафедрі для підготовки розпорядчих документів щодо дипломного проектування.

5.6. Затвердження студентам тем ДП (ДР) і призначення керівників проводиться розпорядженням декана (директора центру) за рішенням Вченої ради відповідного факультету (центру) з урахуванням пропозицій випускових кафедр не пізніше ніж за тиждень до початку переддипломної практики, а за її відсутності – не пізніше ніж за тиждень до початку дипломного проектування.

Коригування або зміна теми ДП (ДР) допускається, як виняток, за рішенням Вченої ради відповідного факультету (центру) розпорядженням декана (директора центру) на підставі заяви студента та клопотання випускової кафедри, протягом трьох тижнів після проходження студентом переддипломної практики, а за її відсутності – протягом трьох тижнів після початку дипломного проектування.

5.7. Консультантами з розділів до яких встановлені особливі вимоги нормативними документами МОН України, призначаються особи, які мають відповідну кваліфікацію.

5.8. Усі ДП (ДР), які виконуються в університеті підлягають нормоконтролю. В одному дипломному проекті (роботі) керівник не може бути одночасно і нормоконтролером.

5.9. Рецензентами можуть бути досвідчені НПП або наукові працівники університету та зовнішніх організацій, а також провідні фахівці відповідних галузей економіки, фахова кваліфікація яких відповідає напрямку підготовки (спеціальності, спеціалізації) випускників. Рецензент ДП (ДР) не повинен бути співробітником кафедри, дипломні проекти (роботи) якої він рецензує. Слід уникати перехресного рецензування дипломних проектів (робіт) між двома керівниками.

5.10. Етапи дипломного проектування.

Організаційно процес дипломного проектування складається з наступних етапів:

– підготовчого, на якому студент обирає тему, узгоджує її з керівником та отримує від нього індивідуальне завдання щодо питань, які необхідно вирішити під час переддипломної практики за темою ДП (ДР) (ознайомлення зі станом проблеми, збирання фактичних матеріалів, проведення необхідних спостережень, експериментів, досліджень тощо);

– основного, який починається одразу після захисту звіту про практику й завершується не пізніше ніж за два тижні до захисту ДП (ДР) на засіданні Державної екзаменаційної комісії (ДЕК). На цьому етапі проект (робота) повинен бути повністю виконаний, перевірений консультантами, керівником та нормоконтролером;

– заключного, який включає отримання відгуку керівника та рецензії на ДП (ДР), проведення попереднього захисту на кафедрі, подання голові ДЕК щодо захисту ДР (ДП) за підписами завідувача випускової кафедри про допуск до захисту та направлення роботи у ДЕК.

Примітка. Форма проведення попереднього захисту ДП (ДР) встановлюється випусковою кафедрою. Це може бути, наприклад, науковий семінар, наукова конференція, взаємне заслуховування доповідей студентів між керівниками.

5.11. Організація роботи ДЕК регламентується «Положенням про Державну екзаменаційну комісію» затвердженим Наказом МОН України від 24.05.2013 р. № 584.

5.12. Для захисту комплексних міжкафедральних і міжфакультетських проектів (робіт) може створюватись окремий ДЕК з представниками відповідних напрямів підготовки (спеціальностей, спеціалізацій).

5.13. Захист комплексного ДП (ДР), як правило, планується і проводиться на одному засіданні ДЕК, причому студенту, який захищається першим, доручається доповісти як про загальну частину ДП (ДР), так і про індивідуальну частину зі збільшенням (за необхідності) часу на доповідь.

Усі студенти, які виконували комплексний проект (роботу), повинні бути повною мірою обізнані із загальною частиною проекту і готові до запитань членів ДЕК не тільки з індивідуальної, а й із загальної частини ДП (ДР).

6. ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ)

6.1. Завдання на ДП (ДР) складається за формою встановленою в СТВНЗ 10.1-0, затверджується завідувачем випускової кафедри і видається дипломнику, як правило до початку переддипломної практики, а за її відсутності не пізніше ніж за тиждень до початку дипломного проектування.

6.2. У завданні вказують:

- тему ДП (ДР);
- термін подання студентом закінченого ДП (ДР);
- вихідні дані до ДП (ДР);
- укрупнений зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити);
- перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень, слайдів тощо);
- консультантів спеціальних розділів ДП (ДР) («Техніко-економічне обґрунтування»; «Охорона праці»; «Екологія» тощо), дату видачі завдання до розділу і дату погодження готового розділу;
- дату видачі завдання;
- календарний план виконання ДП (ДР) із зазначенням назв його етапів та термінів їх виконання.

6.3. Завдання є невід'ємною складовою дипломної роботи (пояснювальної записки). Його підписують керівник ДП (ДР), а також студент, який своїм підписом засвідчує дату отримання завдання. Внесення до нього змін допускається, як виняток, за рішенням випускової кафедри на підставі заяви студента і подання керівника ДП (ДР).

7. ФУНКЦІЇ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

7.1. Випускові кафедри:

- розробляють методичні вказівки (рекомендації) до дипломного проектування, які визначають вимоги до змісту, структури, оформлення ДП (ДР), порядку контролю виконання ДП (ДР), підготовки до захисту, тощо з урахуванням специфіки напрямів (спеціальностей, спеціалізацій), за якими здійснюється підготовка фахівців на кафедрі;
- готують необхідну документацію для проходження студентами переддипломної практики (програму практики, методичні вказівки з проведення практики, індивідуальні завдання, вимоги щодо оформлення звіту про практику, порядок захисту звітів, тощо);
- розробляють перелік тем дипломних проектів (робіт), заздалегідь ознайомлюють із ними студентів-випускників;
- визначають кандидатури керівників і консультантів ДП (ДР) з числа досвідчених НПП, а також висококваліфікованих спеціалістів відповідної галузі з підприємств, установ, науково-дослідних інститутів тощо за їх згодою;
- вносять пропозиції для формування проектів розпорядження про призначення керівників, затвердження тем ДП (ДР), та зміни тем або керівників ДП (ДР);
- складають розклад консультацій керівників і консультантів ДП (ДР) відповідно до календарного плану виконання проекту (роботи) визначеного завданням, проводять попередні захисти ДП (ДР);
- визначають можливі кандидатури рецензентів дипломних проектів (робіт) кафедри, а також співробітників кафедри, які мають здійснювати рецензування ДП (ДР) на інших кафедрах;

– обговорюють на своїх засіданнях питання щодо організації та ходу дипломного проектування.

7.2. Деканати факультетів:

– на засіданнях Вченої ради факультету розглядають проект розпорядження про затвердження студентам факультету тем ДП (ДР) і призначення керівників, а також про зміни тем або керівників ДП (ДР);

– за поданням випускових кафедр вносять пропозиції щодо проекту наказів про відрахування студентів за недотримання ними календарного плану виконання і неможливості представлення ДП (ДР) до захисту;

– здійснюють контроль за організацією і станом дипломного проектування на випускових кафедрах, в тому числі за виконання календарного плану дипломного проектування;

– своєчасно забезпечують подання у ДЕК відповідної документації;

– виносять на розгляд Вченої ради факультету, Методичної ради та Вченої ради університету питання щодо стану дипломного проектування та шляхів підвищення його якості;

– спільно з навчальним відділом організують роботу щодо підготовки необхідної документації для оформлення та отримання у встановленому порядку документів про освіту державного зразка.

7.3. Навчальний відділ:

– розробляє нормативну документацію із забезпечення дипломного проектування та проведення державної атестації випускників університету;

– забезпечує випускові кафедри бланками за встановленими формами (бланки завдань на ДП (ДР), відгуків керівника та рецензій) або надає їх електронні версії;

– аналізує результати та якість дипломного проектування і розробляє пропозиції та заходи, спрямовані на підвищення якості освіти випускників, та спільно з деканами факультетів впроваджує їх у навчальний процес;

– контролює організацію дипломного проектування на факультетах та випускових кафедрах у межах своєї компетенції;

– спільно з деканами факультетів готує необхідну документацію для оформлення та отримання у встановленому порядку дипломів певного освітньо-кваліфікаційного рівня;

– готує необхідну інформацію та вносить на розгляд Методичної ради та Вченої ради університету питання, що стосуються якості дипломного проектування.

8. ПОРЯДОК ДОПУСКУ ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТІВ (РОБІТ) ДО ЗАХИСТУ

8.1. До захисту у ДЕК можуть бути допущені ДП (ДР), теми яких затверджені у порядку встановленому цим Положенням, а структура, зміст та оформлення відповідають вимогам методичних вказівок (рекомендацій) випускових кафедр і цього Положення, підписані керівником, консультантами при наявності відгуку керівника.

8.2. Допуск до захисту ДП (ДР) здійснюється завідувачем випускової кафедри, який приймає позитивне рішення, що підтверджується його підписом на титульному аркуші дипломної роботи (пояснювальної записки дипломного проекту), в штампах основного напису на аркушах графічних і текстових документів та на титульному аркуші ілюстративного матеріалу дипломної роботи, що є її невід'ємною частиною.

8.3. У випадку негативного відгуку керівника з висновком про неможливість допуску ДП (ДР) до захисту, питання врегульовується відповідно до «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах».

8.4. ДП (ДР) направляється завідувачем кафедри на рецензування (додаток А).

8.5. Негативна оцінка проекту (роботи), яка може бути висловлена в рецензії, не позбавляє права її захисту у ДЕК.

9. ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ, КОНСУЛЬТАНТІВ, РЕЦЕНЗЕНТІВ ДИПЛОМНИХ ПРОЕКТІВ (РОБІТ) ТА СТУДЕНТІВ-ДИПЛОМНИКІВ

9.1. Керівник дипломного проекту (роботи):

- видає студенту завдання на дипломне проектування;
- надає рекомендації дипломнику щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань тощо за темою ДП (ДР);
- контролює виконання календарного плану виконання проекту(роботи);
- здійснює загальне керівництво ДП (ДР);
- проводить консультації дипломника з усіх питань, крім тих, що відносяться до компетенції консультантів з окремих розділів ДП (ДР);
- перевіряє проект (роботи) частинами або в цілому;
- перевіряє відповідність електронної версії ДП (ДР) паперовій;
- готує відгук на проект (роботу) з характеристикою діяльності студента під час виконання ДП (ДР) і несе відповідальність за його об'єктивність (додаток Б);
- разом з дипломником надає завідувачу випускової кафедри підготовлений дипломником і перевірений ним, консультантами та нормоконтролером проект (роботу) для ухвалення рішення про допуск його до захисту;
- готує дипломника до захисту ДП (ДР);
- виносить на засідання кафедри питання про недопущення до захисту ДП (ДР) студентів що не виконують завдання чи календарний план виконання проекту (роботи);
- як правило, має бути присутнім на засіданні ДЕК при захисті ДП (ДР), керівником яких він є;
- при захисті ДР магістрів зачитує коротко відгук із характеристикою роботи і магістранта.

9.2. Відгук керівника дипломного проекту (роботи) повинен містити:

- стислу загальну оцінку дипломної роботи (проекту) з переліком головних оригінальних рішень, наукових і практичних досягнень студента;
- висновок про повноту використання студентом джерел з теми роботи;
- висновок про рівень загальної інженерної (наукової) підготовленості, систематичність і самостійність у роботі, уміння творчо вирішувати інженерні задачі і приклади конкретного прояву цього уміння, схильність дипломника до наукової, технічної або педагогічної діяльності.
- висновок про можливість практичної реалізації результатів роботи;
- точку зору керівника про можливість допуску до захисту і присвоєння відповідної кваліфікації.

В заключенні дається загальна оцінка роботи за такою неявною формою: заслуговує «високу оцінку», «позитивну оцінку» тощо.

9.3. Консультант розділу дипломного проекту (роботи):

– видає дипломнику завдання з розділу, окреслює шляхи їх вирішення. Факт видачі завдання засвідчується підписом консультанта у завданні на ДП (ДР);

– складає графік консультацій та доводить до відома дипломників;

– у разі невиконання студентом календарного плану щодо розділу ДП (ДР) консультантом якого він є, інформує про це керівника проекту (роботи);

– перевіряє розділ і, за відсутності зауважень, підписує титульний аркуш дипломної роботи (пояснювальної записки дипломного проекту).

У випадку неможливості виконання консультантом розділу своїх обов'язків з об'єктивних причин, вони покладаються на завідувача кафедри, де працює консультант.

9.4. Рецензент дипломного проекту (роботи):

– отримує від дипломника проект (роботу) для рецензування;

– докладно знайомиться із змістом дипломної роботи чи пояснювальної записки ДП та графічним матеріалом (за його наявності), приділяє увагу науково-технічному рівню розробки, сучасності та раціональності прийнятих рішень, правильності розрахунків, використанню новітніх технологій, дотриманню вимог державних стандартів тощо. За необхідності запрошує дипломника на бесіду для отримання його пояснень з питань дипломного проекту (роботи);

– не пізніше ніж за п'ять календарних днів до захисту готує рецензію у письмовому або друкованому вигляді за встановленою формою (додаток В).

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника.

Підписи рецензентів повинні бути завірені у встановленому порядку.

В рецензії повинна бути указана наукова, науково-методична або технічна задача, що вирішується у проекті (роботі), який рецензується.

Рецензія має містити:

- актуальність теми проекту (роботи);
- відповідність проекту категорії (навчальні, дослідні, реальні);
- оцінку значущості проекту (роботи) для галузі економічної діяльності;
- оцінку прийнятих в проекті інженерних рішень, застосування нової техніки і технології, оцінку наукової новизни, оригінальності і науково-технічного рівня роботи;
- ретельність розробки креслень, грамотність і лаконічність викладення змісту проекту;
- оцінку повноти і якості бібліографічних посилань (списку літератури ДП або переліку посилань ДР);
- висновок про можливість рекомендації проектних рішень до упровадження на виробництві, у науково-дослідних інститутах, проектних і конструкторських організаціях, опублікування у відкритому друку, подання заявок на патенти і винаходи, тощо;
- в заключенні дається узагальнена оцінка дипломної роботи (проекту) по чотирьохбальній шкалі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і робиться висновок про можливість присвоєння автору дипломної роботи (проекту) кваліфікації фахівця відповідного рівня.

9.5. Студент-дипломник має право:

- вибирати тему дипломного проекту (роботи) з числа запропонованих випусковою кафедрою або пропонувати власну тему з обґрунтуванням доцільності її розробки і можливості виконання. У разі необхідності може ініціювати питання щодо зміни теми ДП (ДР), у терміни встановлені цим Положенням. У всіх випадках він звертається з відповідною заявою на ім'я завідувача випускової кафедри;
- використовувати під час виконання дипломного проекту (роботи) аудиторії університету у відведений для цього час;
- користуватися лабораторною та інформаційною базою кафедри, приладами, вимірювальною технікою тощо для проведення натурального експерименту, математичного моделювання або наукових досліджень за темою дипломного проекту (роботи);
- отримувати консультації керівника та консультантів проекту;
- самостійно вибирати варіанти рішення завдань дипломного проектування;
- попереднього (на кафедрі), першого або повторного (у ДЕК) захисту дипломного проекту;
- ознайомитися зі змістом відгуку керівника та рецензії на ДП (ДР), готувати (у разі необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження до захисту ДП (ДР) у ДЕК. Вносити будь-які зміни у ДП (ДР) після отримання рецензії забороняється.

9.6. Студент зобов'язаний:

- своєчасно вибрати тему дипломного проекту (роботи) та отримати завдання на збір та опрацювання матеріалів, необхідних для дипломного проектування під час переддипломної практики;
- при проходженні переддипломної практики ознайомитися з практичною реалізацією питань організації та управління виробництвом (підприємством, фірмою тощо), охороною праці, вирішенням питань екології, безпеки життєдіяльності, техніко-економічних і спеціальних питань за темою ДП (ДР);
- після захисту звіту з переддипломної практики отримати у керівника ДП (ДР) завдання на дипломне проектування;
- узгодити з керівником проекту календарний план виконання ДП (ДР);
- інформувати керівника про стан виконання проекту (роботи) відповідно до календарного плану, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;
- самостійно виконувати проект (роботу) або індивідуальну частину комплексного проекту (роботи);
- при розробці питань враховувати сучасні досягнення науки і техніки, використовувати передові методики наукових та експериментальних досліджень, приймати обґрунтовані рішення із застосуванням системного підходу;
- при проектуванні, проведенні різного роду розрахунків та моделюванні процесів використовувати сучасні комп'ютерні технології;
- відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення пояснювальної записки та графічного матеріалу, їх відповідність методичним рекомендаціям (вказівкам) з дипломного проектування випускової кафедри, існуючим нормативним документам та державним стандартам;
- дотримуватися календарного плану виконання ДП (ДР), встановлених правил поведінки в лабораторіях і аудиторіях кафедри, своєчасно та адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника і консультантів ДП (ДР);
- у встановлений термін подати проект (роботу) для перевірки керівнику та консультантам і, після усунення їх зауважень, повернути керівнику для підготовки відгуку;
- надати керівнику електронну версію ДП (ДР) для її перевірки на відповідність паперовій;
- отримати всі необхідні підписи у завданні, розділах та кресленнях, а також резолюцію завідувача випускової кафедри про допуск до захисту;
- особисто подати ДП (ДР) рецензенту, на його вимогу надати необхідні пояснення щодо ДП (ДР);
- своєчасно прибути на захист ДП (ДР) або попередити завідувача випускової кафедри та голову ДЕК (через секретаря ДЕК) про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин та наступним наданням у деканат документів, які засвідчують їх поважність.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)
НАПРАВЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ (ПРОЕКТУ) НА РЕЦЕНЗУВАННЯ

Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Кафедра _____

« » _____ 20 __ р.

Шановний _____
просимо Вас до « » _____ 20 __ р. дати рецензію на дипломну роботу (проект)
студента гр. _____ факультету _____
на тему « _____ »

Завідувач кафедри, д.т.н., проф. _____

Керівник, _____

*Формат бланка – А5.

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)
ФОРМА ВІДГУКУ КЕРІВНИКА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІДГУК

керівника дипломної роботи (проекту) _____
(освітньо-кваліфікаційний рівень здобувача освіти)
виконаної студентом денної (заочної) форми навчання
факультету _____ групи _____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

на тему: «**НАЗВА ТЕМИ**»

Текст відгуку

Посада, вчений ступінь, звання

ініціали, прізвище керівника

“ _____ ” _____ 20 __ р.

Підпис

Відгук повинен містити:

- стислу загальну оцінку дипломної роботи (проекту) з переліком головних оригінальних рішень, наукових і практичних досягнень студента;
- висновок про повноту використання студентом джерел з теми роботи;
- висновок про рівень загальної інженерної (наукової) підготовленості, систематичність і самостійність у роботі, уміння творчо вирішувати інженерні задачі і приклади конкретного прояву цього уміння, схильність дипломника до наукової, технічної або педагогічної діяльності.
- висновок про можливість практичної реалізації результатів роботи;
- точку зору керівника про можливість допуску до захисту і присвоєння відповідної кваліфікації.

В заключенні дається загальна оцінка роботи за такою неявною формою: заслуговує «високу оцінку», «позитивну оцінку» тощо.

ДОДАТОК В
(обов'язковий)
ФОРМА РЕЦЕНЗІЇ

(відомча підпорядкованість організації в якій працює рецензент)

(назва організації в якій працює рецензент)

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу (проект) _____
(освітньо-кваліфікаційний рівень здобувача освіти)
виконаної студентом денної (заочної) форми навчання
факультету _____ групи _____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

на тему: «**НАЗВА ТЕМИ**»

Текст рецензії

«Робота заслуговує оцінки відмінно (добре, задовільно, незадовільно)»

Посада рецензента

ініціали, прізвище

“ _____ ” _____ 20 ____ р.

підпис

МП

Рецензія повинна містити:

- актуальність теми проекту (роботи);
- відповідність проекту категорії (навчальні, дослідні, реальні);
- оцінку значущості проекту (роботи) для галузі економічної діяльності;
- оцінку прийнятих в проекті інженерних рішень, застосування нової техніки і технології, використання ЕОМ, оцінку наукової новизни, оригінальності і науково-технічного рівня роботи;
- ретельність розробки креслень, грамотність і лаконічність викладення змісту проекту;
- оцінку повноти і якості бібліографічних посилань (списку літератури ДП або переліку посилань ДР);
- висновок про можливість рекомендації проектних рішень до упровадження на виробництві, у науково-дослідних інститутах, проектних і конструкторських організаціях, опублікування у відкритому друку, подання заявок на патенти і винаходи, тощо.

В заключенні дається узагальнена оцінка дипломної роботи (проекту) по чотирьохбальній шкалі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і робиться висновок про можливість присвоєння автору дипломної роботи (проекту) кваліфікації фахівця відповідного рівня.

Рецензія може виконуватись на фірмовому бланку підприємства, де працює рецензент